SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 80. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 29, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 29-го КВІТНЯ 1992. Ч. 80. РІК XCIX.

ЧОРНОБИЛЬ ЛИШАЄТЬСЯ ПРОБЛЕМОЮ

Київ (УНІАР). — Тут в середу, 22-го квітня, у міністерстві закордонних справ України відбулася пресова конференція, присвячена 6-ій річниці трагедії в Чорнобилі. У конференції взяли участь голова постійної комісії Верховної Ради України Володимир Яворівський, державний міністер України у справі захисту населення від наслідків катастрофи, Георгій Готовчиць, представники міністерств охорони здоров'я та навколишнього середовища. Учасники пресової конференції порушили питання ядерних поховань та змивання ядерних відходів у річки, забруднення питної води, територій. Обговорили питання національної програми врятування Дніпра, створення нового саркофагу, проблема фінансування згаданих програм та соціального захисту потерпілих від катастрофи в Чорнобилі.

Міністер охорони здоров'я України Юрій Спіженко повідомив, що в результаті чорнобильської катастрофи загинуло не 32 особи, як це подавалося відповідальними посадовими особами через засоби масової інформації, передусім з Москви, а від 6 до 8,000 людей. Серед учасників ліквідації наслідків вибуху смертність збільшилася у 3—5 разів.

На пресовій конференції повідомили, що оголошено конкурс на ліпший проєкт нового саркофагу в Чорнобилі. Міністер охорони природи України Юрій Щербак повідомив, що учасники третьої конференції асоціяції міст і районів Придніпров'я України „Славутич" постановили в дальшій праці перевагу віддавати найбільш забрудженим регіонам України.

І. ДРАЧ В ГАРТФОРДІ

Гартфорд, Конн. — Товариство Допомоги Україні Гартфорду і околиць повідомляє, що в четвер, 7-го травня, прибуде сюди з доповіддю відомий український діяч Іван Драч. Доповідь відбудеться в концертовій залі Українського Народного Дому, 961 Wethersfield ave, год. 7:30 вечора.

„ЦЕЙ ТРИЗУБ ПРИКУТИЙ ДО МОГО СЕРЦЯ!"

Ню Йорк, (О. Кузьмович). — Коли перший міністер оборони України ген. полковник Костянтин Морозов такими словами і привітом „Слава Україні" закінчив своє слово на бенкеті у його честь в Ню Йорку, вщерть виповнена заля із біля 700 присутніми українцями задзвеніла гучними оплесками і повстанням з місць. Але не лише ці палкі, хоча висловлені спокійно слова міністра здобули таке признання публіки, а ціла його головна промова була переривана раз-у-раз оплесками.

К. Морозов розпочав свої слова до української громади привітанням від тисячів вояків, що присягнули на вірність Україні і привітанням для представників діяспори, які через десятиріччя мріяли про українську державу. Сьогодні вона стала дійсністю. „Кланяюся вам, дорогі земляки, що виховали вже четверте покоління в українському дусі", — сказав він, — ви тут, а ми там, разом приведемо Україну до сьогоднішнього дня! Дякую вам за це!"

Далі промовець зупинився на важливій проблемі і бажанні, щоб теперішні українські військові частини гідно продовжували традицію усіх тих, що продовж століть стояли в обороні

Ген. К. Морозов промовляє на бенкеті.

України зі зброєю в руках та вирахував по черзі назви тих військ, кінчаючи на Українській Дивізії УНА та підкресливши її трагічну долю. Але формуючи сучасну армію міністер оборони України уважає, що вона мусить стояти також на високому культурному рівні як це було раніше, і тому радіє із відновлення Києво-Могилянської Академії в Києві і просить посгачати якнайбільше історичної літератури та спомин ів, які можуть допомогти краще пізнати минуле української політичного та військового життя. Він підкреслив те, що діє згідно із законами про збройні сили, схваленими Верховною Радою і автономною політикою молодої суверенної української держави, а українські війська будуть її кожночасно боронити, як зайде для цього потреба. Визнання сусідами України та її збройних сил, міжнародні угоди щодо сили війська, брак ворогів та ствердження, що всі військові частини, включно із Чорноморською фльотою, що розміщені на території України, належать до неї, були прийняті слухачами з справжнім признанням.

Міністер оборони України, вказуючи на свою військову уніформу, вибачився, що вона все ще давнього кольору, але має вже ґудзики із тризубом і як підкреслив „це тризуб прикутий до мого серця!"

Слово міністра оборони зі запертим віддихом вислухали усі ті, що сиділи при 65 столах, серед яких ми бачили дослівно представників всіх українських громадських, молодечих і політичних та церковних установ, що в повній єдності зорганізували цю зустріч та були її учасниками.

Ця єдність була на першому місці так у словах, як і ділах, бо зустріч-бенкет влаштували дві українські політичні централі — УАКР і УККА.

Згідно з тим, бенкет, що відбувся в суботу, 18-го квітня, у новому Шератон готелі, відкрив від УАКР д-р Богдан Шебунчак, про-

(Закінчення на стор. 3)

КОЛИШНІ СОВЄТСЬКІ РЕСПУБЛІКИ СТАЛИ ЧЛЕНАМИ МВФ

Вашінґтон. — В понеділок, 27-го квітня, колишні совєтські республіки, крім Азербайджану і Туркменістану, прийнято до Міжнародного валютного фонду. У зв'язку з цим міністер фінансів ЗСА Ніколас Брейді заявив, що „міжнародна фінансова спільнота переживає зворотний пункт у своїй історії. Міжнародний фонд і Всесвітній банк стали, нарешті, глобальними організаціями".

В неділю, 26-го квітня, на засідання міністрів фінансів „великої сімки" до Вашінґтону спеціяльно приїздив віцепрем'єр Росії Єгор Ґайдар. Він дав офіційну обіцянку продовжувати курс Росії на ринкову економіку. Це було умовою, попередньо висунутою „великою сімкою".

Стало відомо, що протягом чотирьох наближчих років тільки від МВФ Росія дістане 24 біл. дол. Чотирнадцять решта країн дістануть 20 біл. дол. продовж п'ятьох років. Загальна сума фінансової допомоги для колишніх совєтських республік досягатиме 150 біл. дол., що приблизно дорівнює сумі, яку виділили ЗСА на відбудову Західної Европи після Другої світової війни.

Щодо Азербайджану і Туркменістану, то їх буде прийнято до МВФ після завершення необхідних „бюрократичних процедур".

Опозиція вимагає відродження СССР

Москва. — „Уряд ринкових експериментаторів повинен зрезиґнувати", — заявили на пресовій конференції в перерві 6-го З'їзду народних депутатів Росії представники парляментського бльоку „Російська єдність", який об'єднує праву і ліву опозицію. У створений напередодні початку з'їзду бльок входять коло 300 з більш як тисячі народних депутатів.

На думку бльоку, резиґнація кабінету дозволить „зформувати під контролею парляменту уряд народного довір'я, здатний відкинути ідеологічну конфронтацію і політичні суперечки". У перший день з'їзду ряд фракцій бльоку говорили про „рішучу реорганізацію" уряду, а потім всі приєдналися до вимоги її резиґнації.

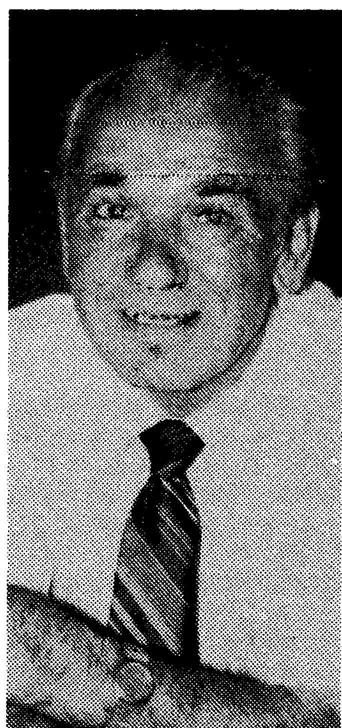
Представники „Російської єдности" оголосили таку заяву про нелеґітимність розпуску СССР і запропонували створити з депутатів організаційний комітет у справі створення єдиної союзної держави. „Мова не йде про те, щоб проявити хоч краплю насильства до суверенних республік, а про створення федерації строго на добровільній основі з відновленням дії союзної конституції і всієї правової системи", — пояснив депутат Владімір Ісаков.

На з'їзді народних депутатів Російської федерації була остаточно прийнята декларація підтримки економічних реформ, які проводить нинішній уряд Бориса Єльцина.

Депутати-комуністи мають намір представити на з'їзді народних депутатів свій проєкт конституції РСФСР. У ньому всього 100 статтей. Депутати, які розробляли проєкт, — члени Російської комуністичної робітничої партії — вирішили закріпити у своєму варіянті конституції, що основу державної влади Росії „становлять ради колективів робітників, селян, спеціялістів і службовців, а також громадян за місцем проживання, які об'єднують всі верстви і групи населення в єдину систему органів народного представництва".

Помер С. Чума

Ню Йорк. — Тут у вівторок, 28-го квітня 1992 року, несподівано помер на 69-му році життя Степан Чума, союзовий і громадський активіст, довголітній працівник і керівник друкарні В-ва „Свобода", який при кінці минулого року відійшов на пенсію. Ще три тижні тому С. Чума був в друкарні при своїй улюбленій машині, друкував „Веселку" та приучував нового друкаря.

Св. п. С. Чума

В Ню Йорку С. Чума був відомий, як фінансовий секретар 361-го Відділу УНС „Дністер", інпрезовий та організаційний референт Окружного Комітету УНС і Відділу УККА, член Комітету будови церкви св. Юра та багатьох інших організацій.

Подрібиці про похоронні відправи будуть подані в наступних числах „Свободи".

14-ий Світовий Конґрес СУМ відбудеться в Елленвіллі

Ню Йорк. — 14-ий Світовий Конґрес Спілки Української Молоді відбудеться на Оселі СУМ-А в Елленвіллі, Н. Й., від п'ятниці, 1-го травня, до неділі, 3-го травня.

В програмі конґресу передбачається: звіти уступаючих органів ЦУ-СУМ, обговорення виховної програми СУМ, з пристосуванням її в Україні, та вибір центральних органів.

Конґресовий бенкет із відповідною мистецькою програмою запляновний на суботу, 2-го травня, о год. 7-ій вечора. Вступ на бенкет: 50 дол. від особи.

В Києві відбулася пресконференція К. Морозова

Київ (УНІАР). — Тут 22-го квітня у Будинку Офіцерів відбулася пресконференція міністра оборони України Костянтина Морозова, присвячена завершенню його візити до ЗСА.

Міністер оборони заявив, що вимога України щодо тактичної ядерної зброї виконана і вже організована міжнародна контроля за її вивозом, складуванням і знищенням. Підписана президентами України та Росії угода передбачає утворення групи спостерігачів за цим процесом і найближчим часом вивіз тактичної ядерної зброї буде відновлений. Стосовно стратегічної ядерної зброї — Україна наполягає на одержанні статусу рівноправної сторони у виконанні угоди щодо обмеження стратегічних наступальних озброєнь, — сказав М. Морозов. Під такими умовами Україна виконає свої зобов'язання щодо набуття статусу без'ядерної держави і приєднається до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. У зв'язку з цим Україна потребує політичної та фінансової допомоги з боку провідних світових держав, а також гарантій нормальних відносин між державами. Згідно з оборонною доктриною, що найближчим часом буде представлена ВР республіки. Україна виключає застосування чи погрозу силою при вирішенні будьяких міждержавних питань і не вбачає в жодній державі супротивника, наголосив міністер. Морозов зазначив, що позиція України знайшла розуміння з боку політичних діячів ЗСА, з якими він зустрічався. Що ж до угоди „Старт", то сторони погодилися в тому, що треба шукати такої формули, яка б допомогла всім країнам нести відповідальність перед світовою громадськістю. За словами міністра оборони, Україна сприймається як країна, що є ґарантом стабільности у Східній Европі. Обидві сторони висловили зацікавленість у організації вишколу українських офіцерів у американських учбових закладах, обміні експертними групами та радниками.

Відповідаючи на запитан ня присутніх, Костянтин Морозов спростував повідомлення про те, що розглядалася можливість введення українського війська у Придністров'я для роз'єднання воюючих сторін. Він також відкинув як безпідставні твердження про продаж Україною зброї за кордон. Міністер повідомив, що передбачається велике скорочення збройних сил України. Торкаючись питання про долю ядерної зброї, розташованої на кораблях Чорноморської Флоти, Морозов зазначив, що ця зброя є тактичною, вона вже знята з кораблів і підлягає знищенню.

Представник міністерства закордонних справ України Володимир Білашов спростував чутки про те, що під тиском зовнішніх сил республіка відновлює вивезення тактичної ядерної зброї в Росію.

В середу, 22-го квітня, в Ню Йорку на сесії комісії ООН з роззброєння виступив предствник України Володимир Хандогій. Він зазначив, що республіка не може погодитися з підходом, який не враховує суверенні права України та її відповідальність поряд з іншими державами за знищення стратегічної ядерної зброї. „Це не є претензії на ядерний статус, — наголосив В. Хандогій, а цілком зрозуміле прагнення бути господарем у власному домі".

С. КОЗАК В НТШ

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в Ню Йорку влаштовує доповідь Сергія Козака, кореспондента „Літературної України", на тему „Преса України у процесі відродження незалежної держави". Доповідь відбудеться у суботу, 2-го травня о год. 5-ій вечора в домі НТШ, 63 Четверта авеню в Ню Йорку.

В Україні з'явилися чужі військові формації

Київ (УНІАР). — Видання Луганської Обласної Ради „Наша Газета" з 4-го квітня помістило повідомлення, що 200 донських козаків у Краснодоні на Луганщині присягнули на вірність Росії і РПЦеркві. Автор повідомлення пише, що донські козаки приходили на Луганщину у вигляді різних каральних загонів як до, так і після Жовтневої революції. У роки Громадянської війни вони приїздили з „мечем і вогнем". Жодна незалежна держава не може дозволити, щоб у її прикордонних районах організувалися військові формування іншої держави.

Гніздяться проросійські сили також у міліції Луганщини. Оскільки назву міста Ворошиловград знову змінено на Луганське, виникла потреба виготовлення нових печаток. Однак установам, які замовляють печатку з українським гербом, управління міліції дозволу на виготовлення печаток не дає. Відмову пояснюють відсутністю вказівки з Києва. Таким чином місцева влада ігнорує рішення Верховної Ради України з 18-го лютого. І це в той час, коли луганську міліцію очолює депутат Верховної Ради Едуард Дідоренко, який не може не знати про цей документ.

Комітет у справах національностей при Кабінеті Міністрів України, не заперечуючи права на відродження козацьких традицій на Луганщині, вважає однак, що прийняття козаками присяги на вірність Росії суперечить міжнародноправовим нормам, Конституції та законам України і може привести до загострення міжнаціональних відносин. Комітет звернувся до правоохоронних органів, аби вони дали юридичну оцінку вчинкові донських козаків Луганщини.

Провід Української Республіканської Партії оприлюднив заяву на ім'я генерального прокурора України Віктора Шишкіна з вимогою порушити кримінальну справу проти 200 членів так званого „Общества донских казаков", оскільки вони склали присягу іншій державі. Провід УРП виступає позивачем і домагається депортування згаданих осіб за межі України.

Марійська Проща у Філядельфії

Філядельфія. — Тут на День Матері, у неділю 10-го травня, Сестри Василіянки влаштовують річну Марійську Прощу на честь Пресвятої Богородиці. Проща проходитиме у монастирі св. Василія Великого, 710 Факс Чейс ровд у Філядельфії. В програмі: від год. 8-ої ранку — сповіді, 9-та год. ранку — Служба Божа в каплиці авдиторії, 10-та — благословення хворих у каплиці Христа Царя, 11-та ранку — Архиєрейська Служба Божа та благословення хворих в каплиці авдиторії, год. 1-ша по полудні — Служба Божа у каплиці Христа Царя, год. 2-га — благословення води та релігійних речей в гротто, 3-тя по полудні — процесійний похід до гротто Пресвятої Богородиці. Також відбудеться Молебень до Матері Божої та благословення дітей.

Продаж харчів — від 9:30 — 11-ої години ранку, о год. 2:30 по полудні та від 4-ої по полудні до 6-ої год. вечора. Телефон для інформацій (215) 342-4222.

МЕДАЛЯ ДЛЯ Л. КРАВЧУКА

Київ (УНІАР). — В середу, 22-го квітня, Президента України Леоніда Кравчука нагороджено пам'ятною медалею американської компанії Ей-Сі-Ес, яка зроблена з металю знищених совєтських ракет. Як зазначив президент компанії Ричард Се, медалю вручено Л. Кравчукові за його особисті зусилля у здійсненні без'ядерного статусу України.

В АМЕРИЦІ

МИНУЛОГО ТИЖНЯ, ПІВДЕННУ Каліфорнію навістив легкий землетрус. Називають його легким, бо не було жодних людських жертв чи великих матеріяльних втрат. Сила цього землетрусу була достатньою, на думку науковців, щоби уважати його предтечою великого землетрусу, який за обчисленнями науковців має навістити Каліфорнію в наступних десяти роках.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ, ВІДБУВШИ свій шестимісячний присуд за те, що в нього знайдено наркотики, звільнено з ув'язнення колишнього посадника Вашінґтону Меріона С. Беррі. Привітати його зі звільненням до місцевости Лоретто, Па., де він відбував своє покарання у федеральній тюрмі, приїхало з Вашінґтону кілька сотень його прихильників, яким він відразу заповів, що є готовий продовжувати свою політичну кар'єру та буде готуватися до виборів наступної осені. Він одначе не назвав конкретно на який саме пост він має на думці кандидувати.

НАЙНОВІШІ УРЯДОВІ ДОСЛІДИ виказують, що в 1990 році в ЗСА було зназилувано 683,000 дорослих жінок, в п'ять разів більше, як подані Департаментом юстиції числа. Аналітики уважають, що в цьому нічого дивного тому, що тільки дуже малий відсоток скривджених жінок зголошуються своє насильство поліції. Одначе вони уважають, що ці нові зіставлення допоможуть відповідним чинникам застановитися над цим злочинством, яке доросло до крайової епідемії.

У СВІТІ

ЗАМІНИ 30-50 ВІДСОТКІВ чиновників державного апарату вимагав на засіданні уряду Литви прем'єр-міністер Ґ. Вагнорюс. Він висловив крайнє занепокоєння незадовільною працею багатьох урядників міністерств і відомств, їхньою байдужістю, минулими зв'язками з „комуністичними структурами". На місця осіб, що змушені будуть зрезиґнувати, прийматимуться нові спеціялісти на конкурсній базі.

НІМЕЦЬКИЙ МІНІСТЕР В ПИТАННЯХ довкілля Кляус Тьопфер заявив, що треба буде асиґнувати щонайменше 9 біл. дол. в найближчі п'ять років, щоб зробити безпечними атомові електростанції Східньої Европи. Тьопфер брав участь у праці конференції некомерційної оргнізації Японський індустріяльний форум, на якій обговорювалися проблеми безпеки ядерних об'єктів.

УЧАСНИКИ ЗАСІДАННЯ полтавського проводу Руху ухвалили заяву, в якій зокрема говориться: „Ставлення Руху до представників Президента на місцях буде залежати від їхньої державотворчої праці. Якщо ця праця буде спрямована на розбудову Української держави, вироблення демократичних механізмів, добробуту народу, то Рух буде це підтримувати. Проте він буде вести рішучу боротьбу проти обмеження прав і свобод громадян". В заяві підкреслюється, що Рух ніколи не дозволить перетворити Україну в „комуністичний заповідник".

ЗАМІСТЬ 350,000 ПІДПИСІВ, ПОТРІБНИХ, згідно з законом, для скликання загальнонаціонального референдуму, в Білорусі зібрано 450,000 підписів. У зв'язку з цим лідер Білоруського народного фронту Зенон Позняк заявив: „Референдум — єдиний законний спосіб домогтися розпуску консервативно-партійного парляменту і признання нових виборів. Парлямент став головним гальмом проведення економічної реформи. Він не пропускає найголовнішої реформи — земельної. А без її кардинального вирішення не можна провести ні приватизації, ні роздержавлення в аграрній ділянці республіки".

КОЛИШНІЙ ПОЛКОВНИК КҐБ Георгій Ратай в інтерв'ю для токійського журналу „Геккан асахі" заявив, що один з керівників японської розвідки був совєтським агентом. За словами Ратая, КҐБ мав своїх людей у багатьох урядових відомствах Японії, передусім у міністерстві закордонних справ, міністерствах внутрішньої торгівлі і промисловости.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Проблема кари смерти в Америці

Вночі з 20-го на 21-ше квітня ц. р. страчено у газовій камері у Каліфорнії Роберта Гарріса. Це була перша екзекуція в Америці від 25-ти років. Та подія з-перед кількох днів заактуалізувала дуже поважну й дуже дискусійну та контроверсійну проблему кари смерти, як найвищий вимір кари за винняткові злочини. Злочин Р. Гарріса був жорстокий і безглуздий, бо він холоднокровно вбив двох молодих мужчин, яким украв авто. Судовий процес перейшов усі інстанції, які затверджували присуд лави присяжних і висоту кари, проголошеної суддею, а губернатор відмовився помилувати засудженого. У зв'язку з виконанням засуду відізвалися давні голоси ,,за" і ,,проти": найважливішим арґументом прихильників кари смерти є те, що така кара є радикальним, але успішним засобом у боротьбі проти злочинів убивства. Противники знову покликуються на заповідь Божу ,,Не убий".

Верховний Суд у 1967 році скасував кару смерти, але залишив відчинену хвіртку для її існування: кару смерти можуть привернути стейтові асамблеї. Нюйоркська асамблея п'ятикратно схвалювала заведення у цьому стейті кари смерти, однак за кожним разом губернатор Маріо Квомо, лівий демократ, зголошував своє вето і в асамблеї не було двох третіх голосів, щоб це вето відкинути. Маріо Квомо погоджувався вже, щоб загострити кару за вбивства настільки, щоб засуджені на досмертну в'язницю злочинці не мали права вийти на волю передчасно, на ,,пароль", ані не мали права входити з прокурором на судовій розправі у компромісову угоду — ,,плі барґенінґ". Стейт Ню Йорк з містом Ню Йорк належить до найгірших в Америці щодо числа і характеру злочинців. Уже лиш у цьому році згинуло від злочинних рук сім поліцаїнтів. Гинуть жінки і діти, які мали нещастя опинитися на вулиці під час безглуздої стрілянини, спричинюваної головно продавцями наркотиків чи грабіжниками, які вбивають власників крамниць чи стріляниною полагоджують свої розрахунки з противниками. Недавно по всій Америці пішла вістка про те, як малолітній убив двох своїх товаришів. Раз-у-раз поліція знаходить убитих у різних місцях і проголошує нагороду за допомогу у зловленні злочинця.

Кара смерти не була в Америці чужою. За піонерських часів найбільшим злочином була крадіж коня: схопленого злодія вішали, — тоді шибениця була засобом виконання кари смерти, але й вішали самосудом — на найближчій гиляці. Як у Франції ще з часів Великої революції ґільотина зрізувала голови винуватим і невинуватим — так в Америці засудженого на смерть переводили з келії смерти до кімнати з електричним кріслом. Не знаємо, чи таке крісло ще десь збереглося. У Каліфорнії заведено ґазову камеру — може на зразок несамовитих ґазових бараків за панування Гітлера.

Карання смертю злочинця — це дійсно леґалізоване вбивство. Але вбивство сполучене із знасилуванням жінки, — вбивство із садистичної насолоди, — вбивство під час грабежі чи вбивство поліцаїнта під час виконування ним служби безпеки — це злочини, які вимагають насправді радикальних протизасобів. Не можна милосердитися над виконавцями таких жахливих злочинів. Немає сумніву, що лівий лібералізм, заведений в американському судочинстві, сприяв поширенню злочинів. Прихильники кари смерти вказують на історичний прецедент з середньовіччя, коли злочинців карали смертю прилюдно, щоб відстрашити потенціяльного злочинця виконати задуманий злочин. І воно помагало.

Злочинство і боротьба за правопорядок — це одна з найперших турбот кожної держави. Є лагідне і є суворе судочинство. Та лагідне сприяє злочинству, бо на денному порядку бувають в Америці злочини, виконавці яких цинічно признавали, що їм ,,виплачується" пересидіти у в'язниці стільки-то літ, щоб вернувшись на волю, користуватися пограбованим майном. Христова релігія наказує прощати і справедливість повинна поєднуватися з милосердям, а не з пімстою. Але трудно стосувати милосердя до злочинців, які не мали ніякого милосердя до жертв садизму і жорстокости. Це відвічна проблема, якою морочать собі голови правники, духовники, соціологи і всі, яким не байдуже гасло ,,Закон і порядок".

Микола Руденко

ПРО АТОМНИЙ САГАЙДАК ТА ІМПЕРСЬКУ ПИХУ

I

Як ми легко до всього звикаємо! Ось бач, звикли вже й до того, що маємо власну державу, хоч ми її не мали протягом довгих століть. Але не проминуло й півроку — і те, що недавно здавалося тільки мрією, сьогодні зробилося явищем буденним. І ось уже поїздка військового міністра України до ЗСА, де він має обговорити долю ядерної зброї, розташованої в Україні, для нас виглядає рутинною справою. Добре це чи зле — наша здатність до неймовірних адаптацій? А таки ж добре! І дозвольте пояснити, чому саме добре.

Перші два місяці вся наша держава, від Президента до голови сільради, ступала понад океаном історії, наче по тоненькій кризі — пробуючи ногою кожен сантиметр свого шляху. Все ще не вірилося, що під ногами твердий ґрунт. Бо якщо повірити в це, то вийде, що на нашу долю випало щастя розпочати новітню історію однієї з найбільших країн Европи.

Скільки там Італій вміститься на нашій території? А Нідерляндів? А Люксембургів? Хто ж ми є, аби започаткувати таку державу? Сучасники Кия або князя Володимира — то інша справа, їм сам Бог повелів. А ми ж бо, пане товаришу, Богом не мічені — такі собі занедбані музою Кліо орачі та волопаси. Де вже нам прилучитися до світової історії?

Звідси й наші перші моральні настанови. Хочете, щоб ми вивезли до Росії наші стратегічні ракети й тактичну атомну зброю? Ну звичайно, аякже! Беріть, сусідоньки, любі — ви ж таки дорослі, а ми всього лишень нерозумні діти. Для нас ці іграшки не за віком, треба підрости.

Так воно споконвіку ведеться: що ти про себе думаєш сам, те про тебе думають інші. ,,Старший брат" сприйняв наші ядерні подарунки як щось само собою зрозуміле. Де вже тим хохлам до вступу в коло наймогутніших ядерних держав? Росія — ось кому личить ядерна могутність. А вам, сіромахи, й Чорнобиля вистачить. Ото ж везіть, везіть до нас атомні оздоби — сьогодні це є атрибути світової сили й влади. Україні вони аж ніяк не личать — колонія є колонія. А віцепрезидент Росії О. Руцькой так і сказав: ,,Зарубите себе на носу". Їй бо, так і сказав.

Цю фразу буквально перекласти не можна — вона при такому перекладі виглядатиме незрозуміло. І все ж треба перекласти буквально, бо ніщо так не відтворює менталітет генерала-колонізатора, як ця вельми недипломатична ідіома. Вона означає ось що: бери, хохол, в ліву руку долото, в праву молоток, піднеси це начиння до власного носа і вирубай на ньому фразу: ,,Ми були раби, ми є раби". Бо якщо на твоєму носі не з'являться ці сакраментальні письмена, віцепрезидент Росії і розмовлятиме з тобою не захоче. Де вже князеві Меншикову або Потьомкіну? Вони ,,демократові" Руцькому і в підметки не годяться.

Захід на чолі з Америкою задоволено сприйняв заяву України про передачу всіх видів ядерної зброї Російській Федерації. І знов це виглядало як щось самозрозуміле — мовляв, інакше й бути не може. А, власне, чому не може? Це питання ніхто собі не ставив — воно здавалося алогічним. Є країна, іменем якої на Заході звикли називати Совєтський Союз — о так, його називали Росією! — то що ж, власне, змінилося? Їй, Росії, й ракети в руки. А окрім ракет 24 більйони долярів на те, щоб володарка світової могутности не зазнала голоду. Щож до шляхетних намірів України якомога швидше (просто -таки негайно) стати без'ядерною державою, то вони, ці наміри, були сприйняті не як ознака цивілізованости, а навпаки: як ознака колоніяльної меншевартости. Такі собі покірні волики — цабе-цоб. Гірко про це згадувати, але куди втечеш від правди? Тільки в брехню.

Продовження буде.

Галина Колесса

Допомога людям була ціллю її життя

Безліч цінних рис, притаманних українському характерові, об'єдналися в цій одній особі. Доброта, розуміння людських проблем, співчуття переростали в невгасиму енергію дій, — все робилося з безконечною посвятою і підпорядковувалося одній меті — допомогти тим, хто цієї допомоги так конечно потребував.

... Такою ми знали Лідію Савойку, легендарну Ліду, нещоденну особистість. З її раптовим та передчасним відходом залишилася в наших серцях пустка, бо хто ж тепер співчутливо і з професійним знанням справи помагатиме багатьом тим, які, так як ми колись, з надією в очах шукають підтримки в чужому, незнаному світі? Справи кожного, незалежно від національности, раси чи релігійної приналежности Лідія сприймала як свої власні, робляючи, здавалося б, неможливе для їх полагодження. Відрекалася для цього від особистого життя, забуваючи про відпочинок.

З такою ж відданістю присвячувалася Лідія Савойка життю української громади. Однією з найважливіших її дій був вклад в справу Українського Інституту Америки. Довголітній член Управи та віцепрезидент УІА, вона не тільки збирала фонди на віднову будинку УІА, але й спричинилася до розквіту цієї організації, уможлививши перебування у ЗСА багатьом визначним артистам, які становлять тепер основу мистецького життя УІА, а також широко славлять добре українське ім'я і виводять українське мистецтво на американські сцени.

Величавим концертом 8-го лютого Український Інститут Америки віддав шану Лідії Савойкій. Виступали артисти, які були бенефіціянтами її старань. До глибини людських сердець промовляла музика Гайдна, Шумана, Шопена, Брамса,

(Закінчення на стор. 3)

Анатолій Панов

Директор ,,Зеленого Світу"

ВІЛЬНІЙ УКРАЇНІ — ЗЕЛЕНЕ МАЙБУТНЄ

I

Серед організацій, що відстоювали право України самій вирішувати свою долю, не останнє місце займає Українська Екологічна Асоціяція ,,Зелений Світ". Вона виникла в 1987 році, як реакція людей на загострення екологічної кризи внаслідок відомчої навали та імперської політики колишнього Совєтського Союзу. Завдяки гласності, дарованій М. Горбачовим, виявилися невідомі раніше факти хижацької безконтрольної експлуатації багатств України, яка поступово перетворювалася на промисловий та сировинний придаток, на смітник Великої Москви. Апотеозою трагедії українського народу стала Чорнобильська катастрофа, яка продемонструвала справжні риси імперського господарювання — показуху, безвідповідальність, некомпетентність, низьку якість техніки та культури її обслуговування і найстрашніше — зневагу до народу.

Люди зрозуміли, що на таку державу надії бути не може і справу виживання треба брати в свої руки. По всій території України почали виникати самодіяльні екологічні об'єднання — клюби, комітети, гуртки, кооперативи, центри, які гуртувались навколо прогресивних вчених, письменників, інженерів, діячів культури. Сьогодні ,,Зелений Світ" об'єднує сотні таких екологічних угруповань у всіх областях України. Головним в діяльності ,,зелених" на перших порах було — припинити хижацький наступ на природу України, зупинити екологічно небезпечні об'єкти. Відомо, що ,,Зелений Світ" відіграв не останню ролю припиненні будівництва таких об'єктів, як: 3-тя та 4-та черги Чорнобильської АЕС, каналу ,,Дунай-Дніпро", Одеської, Харківської, Кримської та Чигиринської АЕС, хемічних комбінатів, в Криму та Закарпатті, Мукачівській військовій радіо-льокаційній станції тощо. Зелені називають себе — цілними псами екології, і це не від хорошого життя. Бо головну мету зелених — повернути Україні її колись чарівну красу — досягнути дуже непросто. Але ж ми не цураємось і конструктивної роботи. ,,Зелений Світ" розробляє і впроваджує багато проєктів і програм у відродженні та відновленні природи України. Девіза зелених — ,,Думати глобально — діяти локально" — об'єднує і активізує діяльність людей на конструктивні справи. Сьогодні, коли Україна нарешті досягла свободи, не може бути байдужих до благородної мети — повернути Україні її зелене вбрання, чисту воду, кришталеве повітря.

Ми запрошуємо всіх до співучасти і співробітництва у чисельних проєктах ,,Зеленого Світу", що пропонуються. Одним із таких проєктів є розвиток Незалежного екологічного інституту України, створеного у 1991 році спільно з Україно—американським фондом ,,Відродження" та Українським філіялом Ґрін пісу. Базою для цього інституту є лябораторія, подарована Мюнхенським університетом, фондом ,,Відродження" та Ґрінпіс інтернешенел". Першочерговим завданням інституту є дослідження в зоні значного радіоактивного забруднення. Плянується поступове розширення маштабу досліджень.

При ,,Зеленому Світі" працює Правова колегія яка об'єднує групу юристів і займається в основному двома проблемами — участю у розробці екологічного законодавства та незалежним розслідуванням обставин Чорнобильської катастрофи і її наслідків. Попередні висновки цього розслідування вже надруковані в газеті ,,Зелений Світ" і розповсюджені по Україні та за її межами.

Серед проєктів ,,Зеленого Світу" є пляни будівництва в Прикарпатті двох об'єктів: реабілітаційного центру для дітей на 240 місць та еколого-просвітницького центру. Проєкт побудови реабілітаційного центру впроваджується разом з прикарпатськими зеленими і Науково-дослідним інститутом ендокринології та обміну речовин. Еколого-просвітницький центр плянується як дієва модель екологічного господарювання та виховання молоді. Згідно з домовленністю методичну та практичну допомогу в реалізації цього проєкту обіцяє Інститут екологічної безпеки із ЗСА.

Продовження буде.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЧОГО НЕМА В ПОСЛАННІ?

У Великодньому Посланні УКЦеркви описується в першій мірі історію Старого Завіту і получується його з приходом на нашу планету Ісуса Христа, Який віддав своє життя, щоб спасти людський рід від первородного гріха. Крім цього, багатократно згадується у цьому посланні ізраїльський народ, єгипетську неволю, потоп світу, Авраама та його нащадків, які згодом призабули правдивого Бога і приносили різним богам жертви звірят, щоб смертю звірят заплатити за свої гріхи і в той спосіб рятувати своє життя. Перелічується навіть, які звірята були, а саме: воли, вівці, бички, козли, голуби. При кінці послання процитовано слова освячення Дарів і закінчено це послання великодніми побажаннями.

Ціллю цього коментаря є звернути увагу на це, що у цьому довгому посланні, яке нараховує приблизно 2,400 слів говориться про усе і вся, Старий Завіт, Новий Завіт. Авраама, Мойсея, єгиптян, євреїв, звірят і т. д, але ні одним словом не згадано українського народу, який відсвятковує вперше від понад 70 років радісний празник Воскресення Христового в незалежній вільній батьківщині, яка за Божою волею чудом також воскресла!. Як можна було не включити цього важливого фактора до тексту послання? Направду годі це пояснити, бож це послання написане не до ізраїльського чи єгипетського, але до українського народу.

Пишучи цей коментар, у ніякому випадку ніхто не має на увазі вимагати від автора цього послання якогось ,,гурра-патріотизму" чи вмішуватись в релігійно-церковні справи, але здається, що згадка в цьому посланні принаймні один раз назви нашого рідного нескореного українського народу і признання йому — йому величі за вірність Христовій Церкві було б заслуженою нагородою. То му закінчім цей коментар гучним кличем, який так дуже підходив би до Великодного Послання Помісної Української Греко-Католицької Церкви: ,,Христос Воскрес — Воскресла Україна"!

Любомир Калинич
Ірвінгтон, Н. Дж.

Марія Лабунька

ВЕЛИКДЕНЬ У ГУЦУЛЬСЬКОМУ СЕЛІ — ПЕЧЕНІЖИНІ

V

Я слухала маму, збирала дівчат уколо і так ми трохи гралися переплки. Все таки цікавіше було дивитися як це роблять старші. А старші дівчата ставали собі гуртом, не більше 10—12, на цвинтарі, або коло церкви та й співали переплок, тільки їхні слова були інші. Ми малі знали також ті слова, але відчували, що їх можуть співати тільки старші, а не ми. Хороводів у нас на Великдень я собі не пригадую, за виїмком ,,жучка". Так більш-менш проходив перший день Великодних свят. Як сонце було вже над заходом, то ми всі збиралися докупи і разом ішли додому, бо строго наказували, що сонце має заходити нам дома.

Великий Понеділок був обливаний. У нас обливалися всі, хто хотів обливатися, без огляду на вік. Це, мабуть, залежало від настрою та й від того — хто кого зачепив. Я собі пригадую, що одного року навіть мій тато, поважний вже господар, бігав з відром води. Тоді обливалися ціла вулиця — старі і малі, і всі були мокрі донитки. Сприяла цьому річка Малинівка, що текла поруч вулиці та й тепла погода. Це було дійсно пам'ятний обливаний понеділок. Обливання, звичайно, відбувалося вранці і тривало не дальше години десятої, бо о 11-ій починалася Служба Божа, а біля церкви не обливалися ніколи.

У Великодний Понеділок був звичай іти до горішньої церкви. Тут не було цвинтаря і тому місця було далеко менше. Все таки його вповні вистачало як на зустрічі, так і на гри і забави. Коло горішньої церкви, крім старших, зустрічалася в першу чергу молодь ,,Рідної Школи" зі своїми учителями й опікунами. Наші учителі нашої тут нами опікувалися, особливо учителька ,,Рідної Школи" Гафійка Панівчук пізніше замужна—Степаняк, і виводили з нами такі гри як у школі: ,,Десь тут була подоляночка", ,,Була, жила царівна", ,,Пташки з гнізд", а також співали ,,Ой зацвіли фіялочки" та інші. ,,Фіялочки" були чужі для мене, бо там співалося: ,,Маринейка", ,,зблизейка", ,,знизейка", а у нас таких слів не було. Як ми були вже у старших клясах то наші учителі ,,Рідної Школи" та й диригенти хорів: Козьменко Онуфрій, Якуб'як Василь і Славко Степаняк, пізніше на Великдень під церкву і бавилися разом з нами як зі своїми молодшими товаришками чи товаришами, наприклад, ,,тритяка". В їхньому товаристві тоді ми були дуже щасливі і свобідні. Де ж тато чи мама могли би були їх заступити. Це був уже також вік, коли на ваших очах міг зупинитися чийсь довший погляд... Однак, щоб бавитися, ми мусіли брати участь у Вечірні, йти до мирования, співати довжелезних воскресних пісень, і щойно тоді брати участь у великодних розвагах.

На третій день свят, у Великий Вівторок відбувалось щось мов би прощання з раєм на землі. Великдень же давав нагоду всім жителям села, відірватися на повних три дні від своїх земних турбот, обов'язків, злиднів і тяжкої праці, та цілою щасливою громадою провести час біля церкви. Це був єдиний час і місце у році, в якому здавалося, що нема ніхого сумного, заплаканого, голодного, осиротілого. Це був час, коли здавалося, що нема на світі бідних і немічних, а тільки самі здорові, молоді, гарно вбрані і буйні, як сама весна, наші печеніжські хлопці і дівчата.

Тут і там, трошки подалі від більших гуртів, стояли на самоті окремі пари. Вони розмовляли собі про щось, часто тримаючись притому за обидві руки. Це не були такі собі припадкові розмови, це був ритуал ,,правлення писанок". Хлопець наміряв на котрусь із дівчат, відстронюваєся з нею вбік, а тоді ,,солоденькими" словами випрошував у неї, чи видурював, писанку. До доброго звичаю належало не дати її хлопцеві відразу, і тому такі розмови тривали не раз цілу годину і більше, а то й до самого вечора. Правлення писанок до нічого не зобов'язувало. Це був надзвичайно шляхетний спосіб флірту, який відбувався прилюдно під час Великодніх свят поблизу церкви. Пригадую, як одного року мій тіточний брат — Гладуняк Штефан приніс у кишенях від байбарака ,,видуренних" у дівчат дванадцять писанок. Більшість з них вже були роздушені.

Щонайменше раз у часі Великодніх свят хлопці скакали лози довкола церкви, або закидали хвоста. Це були дві парубоцькі забави, які мусіли відбутися кожного року без огляду на погоду. Для цього треба було мати багато місця, і тому траплялися пригоди, що наносили пакостей мирним глядачам, головно як хвіст раптом відірвався та з великою силою гепнув до землі.

Як уже було сказано, на Великдень молодь гарно вбиралася. Алe, крім цього звичайного святкового одягу, був ще в Печеніжині парадний одяг, головно у дівчат. Якраз у часі Великодня кілька дівчат, або й кільканадцять, договорювалися між собою і вибиралися усі під церкву у Великодній Вівторок, або на Провідну неділю, у цьому парадному одязі. Найголовніші його частини ось такі: сукня (або інша ,,рісована" спідниця), петик, чоботи, а найважнішим був особливий убір голови, так звана ,,косиця". ,,Косиця" була настільки складною частиною, що ані зробити її, ані вбратися в неї не могла дівчина сама. Та й зачіска до неї вимагала часу і вміння. Здійснити цей убір голови тривав кілька годин, не враховуючи додаткового часу на виплетення самої косиці. Тому, в селі було тільки кілька таких жінок, що вміли ще робити косиці та й вбирати в них дівчат. Дівчата замовляли собі їх далеко перед Великоднем. За свою роботу кожна така жінка діставала приписану нагороду у висоті більш-менш одного золотого, що дорівнювало одному дневі роботи в полі. Нема сумніву, що кожна доросла дівчина мріяла появитися під церквою в такому уборі.

На Великдень дівчата в ,,косицях" трималися разом, і чвірками, або шістками робили якби дефіляду довкола церкви. До них долучувалися й ті, що не були в ,,косицях". Вони зате мали зав'язані голови гарними великими квітистими шаліновими хустками. Біля дівчат, під час цього походу, завжди були хлопці. Декотрі з них трималися з дівчатами за руки, а вірніше, хлопець держав дівчину тільки за один палець. Діти, підлітки і старші ґаздині приглядалися їм збоку та подивляли їх, і — обмовляли, головно дівчат: як котра була зібрана, хто її збирав, котрий хлопець тримався з нею за руку, котрий правив у неї писанку, котрому вона писанку дала, і чи дала, і т. п. Одним словом, спокойніше зайняття і розвага при таких нагодах. Тут же в був тепер на їх очах увесь цвіт цілого села.

Після заходу сонця, як уже темніло надворі, це квітисте святкове муравлище зачинало поволі ріднути, а згодом потахло зовсім. Тільки дзвони били до темної ночі і розносили в усі закутини села свої послідні великодні звуки. Сильним акордом розносився їх гомін ще раз на Провідну неділю. Ще раз довкола церкви і на цвинтарі збиралася молодь, ще раз (останній у цьому році) приносили дівчата свої не роздані писанки. А як заходило сонце, то всі по черзі покидали цей рай на землі і спішили під свої сільські стріхи, кожне з іншими мріями, плянами і враженнями. А школярі пригадували собі не вивчений вірш, або не вироблену задачу з української морфології.

Такі були майже усі Великодні до 1943 року. Це був рік мого останнього Великодня у Печеніжині, рік, в якому я вже не була підлітком, але щось посередині між панною і сільською дівчиною.

Щоб пояснити, коли комусь невідомо, особливо цим з молодшого покоління, то Печеніжин положений у підгір'ї Карпат і належать тепер до Коломийського району. До Другої світової війни — містечко.

Кінець

Допомога людям...

(Закінчення зі стор. 2)

Лідія серед нас неначе жива

Пуччіні, Шоссона, як і українських композиторів Грабовського та Стеценка у виконанні квартету Леонтовича (у складі — Семен Кобець, Юрій Харенко, Борис Дев'ятов та Володимир Пантелеєв), Олега Криси та Тетяни Чекіної, Олександра Слободяника, Миколи та Валіди Сук, Володимира Винницького, Романа Цимбали. Настрій творів віддзеркалював наші почування. В теплих словах згадали Лідію Савойку президент УІА Володимир Баранецький, її довголітня особиста приятелька Ірена Стецура та журналістка Ольга Кузьмович.

Переповнена заля УІА свідчила про широке коло шанувальників та щирих прихильників Лідії. Здавалося, що вона була з нами. Вона буде в наших серцях завжди. Знаний український композитор Леонід Грабовський з вдячністю присвятив їй виконання своєї кантати „Темнере Мортем" в Лінкольн Центрі в Ню Йорку. А в той вечір Лідія дивилася на нас з портрету неначе жива...

ПРЕСОВИЙ ЦЕНТР Верховної Ради Нагорного Карабаху оприлюднив заяву керівництва республіки, в якій пояснюється, чому є неможливою участь представників Нагорного Карабаху в зустрічі у Мінеральних Водах, що плянувалася на 24-го квітня за ініціятивою міністра закордонних справ Росії Андрея Козирєва. На думку карабахської сторони, Росія в своєму запрошенні на зустріч „ігнорує факти існування незалежної Нагорно-Карабахської республіки" і „пропонує їй розпливчастий статус представників вірменського населення".

„Цей тризуб..."

(Закінчення зі стор. 1)

хаючи сопрано Оксану Кровицьку відспівати український та американський гимни, які підхопила ціла заля. Вступну молитву відмовив Єпископ Української Католицької Церкви Василь Лостен, а д-р Б. Шебунчак привітав присутніх на цій зустрічі представників обох централь ЗСА, як також Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців. Привітав він ген. К. Морозова, підкреслюючи, що це вперше він загостив до української громади, та прохаючи передати від усіх привітання Президентові України Леонідові Кравчукові та цілому українському Урядові.

Д-р Б. Шебунчак представив відтак ведучого бенкетом генерала американської армії Миколу Кравцева, підкреслюючи, що цей найвищий ранґою український військовик в ЗСА — це гордість української громади. Ген. М. Кравців закінчив активну військову кар'єру і працює як асистент міністра ґльобальної і центральної безпеки та як дорадник українського Уряду.

Ген. М. Кравців представив усіх тих, що засіли при головному столі, в першу чергу почесного гостя ген. К. Морозова та його дружину Раїсу, а відтак представників українських церков: Єпископа УАПЦеркви Антонія, Єпископа УКЦеркви В. Лостена, Єпископа УПЦ Всеволода та пастора Євангелицької Церкви Володимира Домашовця. Із делеґації міністра оборони України при почесному столі сиділи полк. Юрій Губновський, асистент міністра оборони для справ роззброєння, Костянтин Грещенко, капітан Олександер Крилєв, асистент міністра оборони для зовнішніх зв'язків, ген.-майор Юрій Прокоп'єв, Валентин Леміш, голова комісії оборони і національної безпеки, ген. майор Ярослав Скалько, командир летунських частин, полковник Володимир Мулява, директор соціопсихологічного відділу міністерства оборони, і поет Дмитро Павличко, голова комісії Верховної Ради для закордонних справ. Також при почесному столі засіли представники двох централь: голова УАКР та головний предсідник УНС Уляна Дячук, заступник президента УККА адв. Аскольд Лозинський з дружиною Роксоляною, голова КРади УАКР д-р Б. Шебунчак з дружиною д-р Софією і поручник УПА Лев Футала з дружиною Оленою. Почесними гостями були представники дипломатичної служби незалежної України в ЗСА - Віктор Батюк, голова Постійної Місії України до ООН, і Сергій Кулик, шарже д'афер української амбасади у Вашінґтоні.

Ген. К. Морозов вітає ред. І. Кедрина, якого представляє д-р Б. Шебунчак.
(Фото: Тамара Тершаковець, „Український Тижневик")

Були також представлені члени Організаційного комітету бенкету, що сиділи на залі: Євген Стахів, Роман Данилюк, ред. Ігор Длябога, д-р Петро Матіяшек і члени Місії України до ООН Віктор Крижанівський з дружиною Людмилою, секретар Юрій Шевченко і радник Володимир Хандогий.

Окремо представив д-р Б. Шебунчак присутню на залі матір ген. М. Кравцева Неонілю та його дружину Христину і дітей, зазначуючи, що учасниками бенкету є стільки представників українських установ, що годі їх усіх вирахувати. Зворушливою для всіх присутніх була однак хвилина, коли д-р Б. Шебунчак повідомив, що на залі є сеньйор-сеньйорів українських журналістів та активний учасник боротьби за самостійну українську державу у Першій світовій війні ред. Іван Кедрин, якому завершується 96 років. Все ще активному у редакції „Свободи" ред. І. Кедринові присутні віддали честь оплесками і повстанням з місць, а головний гість міністер К. Морозов привітав його особисто теплими словами.

У дальшій програмі бенкету коротко забрав слово Д. Павличко, який підкреслив, що український парлямент поставив собі від першого дня за завдання створити власну, сильну армію і до цього важкого завдання найшлися такі люди, як генерал К. Морозов, що взяв на себе цю відповідальність. Д. Павличко уважає, що у ген. К. Морозова великі духові крила, які піднімають щораз вижче українські збройні сили. Другим промовляв від гостей полк. В. Мулява, який почав своє слово традиційним „Слава Ісусу Христу!". Відтак він, звернувши увагу, що на залі присутні члени військових частин Другої світової війни, а і нечисленні Першої, як також члени всіх політичних груп, закликав усіх повстанням з місць та однохвилинною мовчанкою згадати всіх тих, що впали у боротьбі за волю України. Полк. В. Мулява заявив, що розбудова держави дуже складна справа, для якої треба і єдности, і мудрости. Але як Україна буде мати свої добрі збройні сили, будуть і культурні, і економічні гаразди. Привітом „Слава героям — Слава Україні" закінчив В. Мулява своє палке слово.

В мистецькій частині бенкету виступило двоє співаків з України, сопрано Оксана Кровицька і бас Микола Шопша, що відспівали низку пісень при акомпаньяменті Аделіни Кривошеїної і Володимира Винницького.

Про тепле привітання міністра оборони України у Вашінґтоні подав інформації ген. М. Кравців, особливо про історичні хвилини в Пентаґоні, коли вперше представник вільної України проходив перед почесною вартою, а військова оркестра грала український гимн.

З радісною для присутніх вісткою виступив представник амбасади України в ЗСА С. Кулик, який поінформував, що від 20-го квітня амбасада буде виставляти візи в Україну, а члени амбасади отримали для вжитку дім, що належить Товариству „Св. Софія" у Вашінґтоні.

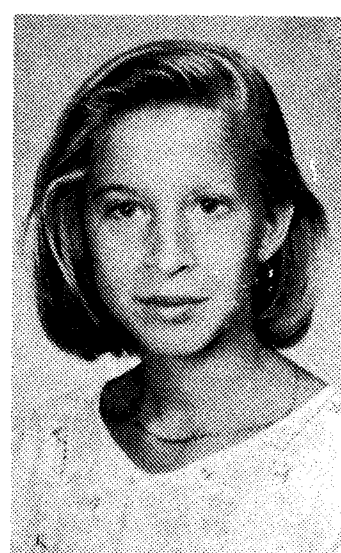
Заключно слово виголосив поручник УПА Лев Футала, називаючи цей вечір „епохальною подією". Він підкреслив, що сповнилися слова Великого Кобзаря що „у своїй хаті своя правда і сила і воля", та висловив надію, що українська армія, український уряд на чолі із Президентом Л. Кравчуком і з допомогою міністра оборони К. Морозова охоронять спільно Україну від другої руїни. Вкінці пор. Л. Футала подякував усім, що причинилися до зорганізування і переведення цієї історичної зустрічі.

Молитву подяки виголосив Єпископ Всеволод, а присутні ще довго безконечною чергою стояли біля почесного стола, щоб особисто привітати достойного гостя з України та дістати його підпис.

ПЕНСИЛЬВАНІЙСЬКИЙ ДЕМОКРАТИЧНИЙ губернатор Роберт П. Кейсі гостро скритикував політику своєї партії, коли йдеться про передвиборчий процес. Він уважає, що помилкою є висувати на номінацію Демократичної партії такого кандидата, як Билл Клінтон, який на його думку не має можливости перемогти президента Джорджа Буша.

А. Третяк виступить в малій залі Карнеґі Голл

Ню Йорк. — В неділю, 3-го травня, о год. 1.30 візьме участь в концерті молодих мистців, який влаштовує Асоціяція вчителів музики в Ню Йорку, 15-літня Арета Тритяк, визначна учениця УМІ кляси Таїси Богданської в Нюарку. П'ятичленна іспитова комісія вибрала до програми концерту „Елеґію" Миколи Лисенка. Концерт відбудеться в малій залі Карнеґі Голл (тепер зветься Вейл Голл в Карнеґі Голл), 154 захід 57-ма вулиця в Ню Йорку. Молоденька Арета не тільки грає на фортепіяні, вона і компонує і має великі здібності до малювання. Тепер вона підготовляє зі своїм молодшим братом Яремою концерт (29-го травня) в УН-Домі в Ірвінґтоні, з якого ввесь дохід призначений на школу св. Івана Хрестителя в Нюарку.

А. Тритяк

ВІДТЕПЕР ЗА ВІДВІДАННЯ України закордонні громадяни будуть платити валютою: за оформлення в'їзної-виїзної візи братиметься 50 дол. Від сплати візового мита звільняються дипломати, працівники міжнародних організацій, членом який є Україна, закордонні громадяни, котрі приїжджають з гуманітарними цілями, і діти віком до 16 років.

ГАЗЕТА „ЗОРЯ СЄВЄРА" з Кіч-Городця Вологодської области повідомила, що в місті виявлено цікаву політично-білогічну аномалію: після минулорічних серпневих подій в колишньому будинку райкому Компартії цілком зникли каракони, які перед тим часельно „замешкували" в кімнатах партійної номенклятури.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ ІРАК обвинуватив З'єднані Стейти, Великобританію і Францію в тому, що вони чинять перешкоди на шляху експорту іракської нафти, проводячи тим самим „колоніяльну політику". „Кожного разу, коли ми пропонуємо те, що може сприяти експортові нафти, вони вигадують умови, на які Ірак не може погодитися, — заявив міністер в зовнішньополітичних справах Мохаммед Саїд ас-Сагаф. — Їхня політика суперечить резолюціям Ради Безпеки ООН".

В ЧЕТВЕР, 23-ГО КВІТНЯ, президент України Леонід Кравчук прийняв делеґацію колорівства Еспанії на чолі з міністром закордонних справ Франсіско Ордоньєсом. Під час зустрічі було підписано меморандум про консультації між урядами двох країн. Міністер закордонних справ Еспанії зустрівся також з представником Президента в Києві Іваном Салієм.

ПІСЛЯ ВБИВСТВА В АФГАНІСТАНІ представника Міжнародного Червоного Хреста ця організація вирішила припинити тут свою діяльність. Санітарні авта Червоного Хреста вже не будуть вивозити поранених із місця партизанських дій. Припиняється також праця ортопедичного центру в Кабулі, де з 1988 року протези дістали 1,600 осіб.

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
UKRAINIAN FREE UNIVERSITY FOUNDATION, INC.
P.O. Box 1028, New York, N.Y. 10276

ВШАНОВУЮЧИ СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ

померлих дорогих осіб пожертвували на українську науку, стипендії, українські студії в УВУ спідуючі жертводавці:

Йоанна Вовк, в св. п. мужа Олександра	$700.00
Клавдія Салюк, в св. п. мужа Григорія	500.00
Дарія Кузик, в св. п. мужа інж. Дмитра	250.00
Василь і Ірена Іванчишин, в св. п. сина Романа	200.00
проф. Іванна і інж. Олег Ратич, в св. п. проф. д-ра Володимира Янева	100.00
Гапій Йосиф і Ярослава, в св. п. проф. д-ра Володимира Янева	100.00
проф. Петро і Леся Ґой, в св. п. проф. д-ра Володимира Янева	100.00
д-р Ярослав і Ірена Моцюк, в св. п. проф. д-ра Володимира Янева	100.00
Марія Семанишин, в св. п. мужа інж. Миколи	100.00
Ольга Дзядів, в св. п. мужа д-ра Романа	100.00
Марія Храплива, в св. п. мужа проф. д-ра Зіновія	100.00
Анна Політило, в св. п. д-ра Івана	100.00
Евгенія Окруско, в св. п. мужа Андрія	100.00
Евген і Ельвія Бучма, в св. п. проф. Олега Микитея	55.00
Степан і Параскевія Прятка, в св. п. сина Андрія	50.00
мґр Семен Кравес, в св. п. брата Володимира	30.00
В св. п. Василя Задоянного, пожертва	25.00
Маріянна Задоянна, в св. п. батька Василя	25.00
Микола і Софія Петруша, в св. п. батька Михайла Крохмаля	25.00
Володимир Баран, в св. п. Анни Наконечної	10.00

БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ і ПАНАХИДИ за померлих членів Фундації, та осіб у світлу пам'ять котрих родина чи друзі зложили пожертви на Фундацію УВУ — відправляються кожного року в останню неділю січня в українських церквах у всіх країнах нашого поселення.

ПРОСИМО слідкувати за нашими оголошеннями.

ДЯКУЄМО всім Вельмишановним Жертводавцям і клонимо наші голови перед пам'яттю Покійних. Нехай ласкавий Господь дасть Їм вічний спокій, а світла пам'ять про Них залишиться вічна серед нашої спільноти.

УПРАВА ФУНДАЦІЇ УВУ

Ділимось з приятелями і знайомими сумною вісткою, що з Волі Всевишнього упокоїлась в Бозі у Велику П'ятницю, 24-го квітня 1992 року наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ і СЕСТРА.

св. п.

АННА ҐРЕНДУС

з дому Пиць, народжена 27-го грудня 1905 року.

ПАНАХИДА — понеділок, 27-го квітня 1992 року 7:30 вечора в похоронному заведенні, Gowen Funeral Home, 233 Somerset Str. New Brunswick, N.J.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — вівторок, 28-го квітня 1992 р. 9-ій рано у церкві Різдва Пресвятої Богородиці, 86 Livingston Ave., New Brunswick, N.J., а відтак на цвинтар св. Петра, New Brunswick, N.J.

Горем прибиті:

дочки — ДОРА ДОРСТ з мужем ГЕРМАНОМ, МИРОСЛАВА СТОЙКО з мужем ВОЛОДИМИРОМ
внуки — САБРИНЯ БОРСТ з мужем ПЕТРОМ РУБИНСТІН, РОКСОЛЯНА СТОЙКО-ЛОЗИНСЬКА з мужем АСКОЛЬДОМ, ОКСАНА СТОЙКО-ДЗЯДІВ з мужем ДАНИЛОМ
правнуки — АДРІЯНА і МАРКО
сестра — ЕВА ҐРЕНДУС в Україні та ближча і дальша родина в ЗСА і в Україні.

Ділимося сумною вісткою з приятелями і знайомими що з волі Всевишнього відійшов у вічність у Велику П'ятницю, 24-го квітня 1992 року, по довгій недузі, наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, СТРИЙКО і ВУЙКО

бл. п.

ВАСИЛЬ БАБІЙ

народжений 7-го жовтня 1911 року в Серафинцях, повіт Городенка.

Горем прибиті:

дружина — СТЕФАНІЯ
дочка — ЛІДА БІЛОУС з мужем ОРЕСТОМ
син — ЯРЕМА
внуки — ОРЕСТА, ЛЯРИСА і МИШКО
братанки — АНАТОЛІЙ і БОРИС в Україні
сестрінка — ОЛЬГА з родиною в Україні
родини — КАЗІЄВИЧІВ і ФЕДАКІВ
та ближча і дальша родина в ЗСА, Канаді та Україні

ПОХОРОНИ — вівторок 28-го квітня 1992 року з церкви св. Покрови в Бриджпорті, Конн., і на українськім католицькім цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Просимо згадати покійного у своїх молитвах.

Замість квітів на могилу проситься складати датки на лікарню Українського Братського Союзу в Києві та на інші українські добродійні цілі.

UFA, Chornobyl Hospital Fund
440 Wyoming Ave.
Scranton, PA. 18503

Гуцульський ансамбль „Усмішка" з України у Пармі

По успішних виступах ансамблю „Усмішка" у Філядельфії, Рочестері, Чикаґо і Дітройті артисти виступили також у Пармі, 28-го березня 1992 року, о год. 8-ій вечора, в залі ім. Митрополита Шептицького. А вже 29-го концертували в Ню Йорку. Цього короткого, але виїмково мистецького турне в ЗСА нам ніколи не забути. Ансамбль „Усмішка" складається з 4-ох надзвичайно дібраних та згармонізованих і талановитих осіб: двох співаків і двох музикантів. Марія Стеф'юк, кольоратурне високе сопрано, є солісткою Київського театру опери і балету ім. Т. Шевченка. Народна артистка України Марія Стеф'юк є гуцулкою, родом з Рожнева, Косівського району. Дуже вдало виступала в багатьох операх та концертових виступах в Україні і за кордоном. У 1981 році співала в опері М. Мусорґського „Сорочинський Ярмарок" і виступала в славній Ля Скаля, Міляно, Італія. До речі, це тільки друга українка по Сальомеї Крушельницькій, яка деб'ютувала в театрі Ля Скаля. Степан Фіцич, тенор, також вже 10 літ є солістом Київського театру опери та балету ім. Т. Шевченка та випускником Львівської консерваторії ім. М. Лисенка. В 1984 році був лавреатом конкурсу оперних співаків у Софії, Болгарія. Має звання заслуженого артиста України. Він також гуцул, родом з Березова, Косівського району. Михайло Павлюк, скрипаль, є викладачем музики Івано-Франківського педагогічного інституту ім. В. Стефаника та музикантом ансамблю гуцульського фолкльору. Фактичним керівником ансамблю є вже від 20 років Юдій Фейда. Він є доцентом музичного інституту та композитором. Два останні артисти є інструменталістами двох вищезгаданих співаків на концертах групи. Їхні останні концерти в ЗСА спонзорувала Конференція Гуцульських Товариств ЗСА і Канади на чолі з д-ром Миколою і мґр Василем Домашевським. До речі, Домашевські написали недавно цікаву книжку про Гуцульщину. Гуцульщина — це клаптик нашої землі в Карпатах, у Бескидах, покритих чарівною зеленню лісів, які перетинають річки Черемош і Прут. Це перлина нашої землі, оспівувана в прозі і поезії, з чудовою природою, краєвидами та здоровим кліматом. Про Гуцульщину з любо'ю писали наші славні письменники, як Стефаник, Коцюбинський і Юрій Федькович, про неї скомпоновано багато сентиментальних пісень та написано безліч оповідань, повістей і казок. В Карпатських лісах, полонинах і непрохідних дебрах колись давно ховалися наші леґіні-опришки Довбуш, Кармелюк та інші месники нашого народу, борці проти гніту і сваволі польської шляхти. Там мали також свої криївки та тимчасові бази воїни славної УПА. Гуцульщина славилася з туристики, плавби дерева, різьблених та інкрустованих виробів, продукції килимів (Космач), виробу всяких сирів, зокрема бриндзі, та гри на трембіті в полонинах. Гуцули вбираються у свої кольоритні, їм притаманні строї, ноші, мають дуже артистичні домашні вироби та цікаві звичаї. Сам нарід вродливий і веселий.

Технічним зорганізуванням концерту льокально займалася Пластова Станиця зі станичним інж. Евгеном Палкою і в порозумінні з місцевим УЗО. Концерт започаткував вступним словом інж. Евген Палка та привітав артистів з України і зібраних слухачів, а д-р Домашевський у своєму слові з'ясував ціль цього концерту. Потім програмою вміло і жартівливо проводив співак Степан Фіцич. На початку передав привіт від України та дякува українській діяспорі за її велику моральну і матеріяльну допомогу Україні. Також співак Фіцич виступав на початку першої частини програми і відспівав при акомпаніяменті скрипки (Павлюк) та баяну (Фейда) 5 пісень, переважно гуцульського жанру і ритму, як: „Гей на високій полонині", „Вечори в Карпатах", „Марічка" і „Смерека". Питома риса і музичний мотив в цих піснях — це сум-ностальгія з тенденцією при кінцівках до прискорення та прогресивної динаміки. Звичайно закінчував і то з легкістю в голосі „фортем" у високих тонах. В нього сильний, гарний і високий тенор, добра емісія голосу та дикція. Співає цілими фразами, делектується високими тонами з підкресленням „форте" і то може аж надто часто, бо деякі ностальгійно-чутливі пісні вимагали більше ніжної інтерпретації та переходу до „пяно" а то й „пяніссімо".

Потім виступав інструментальний дует (скрипка і баян) в „Гуцульській рапсодії", обробка Юрія Фейди. Вони віддали влучно духа пісні включно з ритмікою та входу з „анданте" до приспішеного „аллеґретто". У своїй грі вони старалися викресати варіянти смутку, романтики та веселости.

В останній точці першої частини виступила кольоритне сопрано Марія Стеф'юк і виконала 5 пісень в супроводі інструментального дуету, як „Через сад-виноград", „Ти до мене не ходи", „Вівці мої, вівці", „Ой гиля, гуси" та „Соловейко" Кропивницького. Про її голосові спроможності, милозвучність, тональність, тонку інтерпретацію пісень, легку емісію голосу, дикцію, природну вроджену музикальність та інші вальори в голосовому і в загально-особистому аспектах можна висловлюватися хіба тільки в суперлятивах. Направду небуденним талантом обдарована оперна співачка. Це вокалістка світового маштабу. В пісні „Соловейко" вона показала свою дуже рідкісну голосову рису, а саме кольоратуру, наслідуючи трелі соловейка. В цій пісні і в пісні „Вівці" осмілююся її порівняти до неперевершеної Сальомеї Крушельницької. В неї при голосових переходах не відчувається жодної напруги. Публіка любувалася із захопленням виконанням окремих пісень та її гарною появою та нагороджувала її бурхливими оплесками. Треба згадати, що артисти виступили в гарних, дібраних гуцульських строях. В другій частині концерту артисти вже виступали на зміну в вечірніх строях. На початку тенор розвеселяв публіку сміховинками і пісеньками веселого жанру, безпосередньо до мікрофону. Опісля виступав інструментальний дует в 5 піснях різного жанру. Дует добре гармонізував, а технічне виконання й інтерпретація пісень промовили до серця слухачів.

В наступній точці тенор Фіцич виконав бадьоро і переконливо пісні „Березівські наспіви" і „Моя Україно" — Костецького. На кінці цієї багатої і різноманітної програми співаки виконали гармонійно і зіспівано кілька народніх пісень і дует з опери „Запорожець за Дунаєм", а також в пам'ять покійного оперного композтора і диригента проф. Ярослава Барнича ним скомпоновану пісню „Гуцулко Ксеню". Фіцич заповів, що на залі є присутня його доня Ірина Дубас, — в її гостинному домі артисти й перебували. Видимо зворушена до сліз Ірена дякувала артистам і підійшла аж до сцени під оплески публіки. Піснею „Ой у лузі червона калина" у виконанні артистів, цілої публіки і встанням з місць закінчено цей направду приємний інструментально-вокальний вечір духовної насолоди і наснаги. Треба згадати, що „Усмішка" має в своєму багатому репертуарі і клясичні, оперні твори, але на цьму концерті з розмислом вибрано пісні побутові та твори переважно реґіонально-гуцульського фолкльору. Ціль концерту є благородна, бо весь дохід призначено на закуп книжок і на потреби дітей Гуцульщини. Тенор Фіцич в імені ансамблю дякував спеціяльно д-рові Миколі Домашевському з Чикаґо, який також парадував по залі в гуцульському строї, голові УЗО мґр Ліщинецькому та суспільно-пластовим діячам д-рові Ігореві Захарію і його дружині Ареті та інж. Євгенові Палці, станичному Пласту і громадському діячеві та його дружині Вірі за заходи і старання в зв'язку з приїздом ансамблю „Усмішка" і влаштування концерту. Пані Арета Захарій вручила артистам китицю квітів, а мґр Василь Ліщинецький дякува артистам за надзвичайний вечір і просив, щоб вони свої пісні, спеціяльно ті, що виконуються в приспішеному темпі, частіше співали в Києві, аби додати енерґії українському урядові, бо там наші справи щось ліниво і надто поволі просуваються та реалізуються.

В конклюзії думаю, що буду речником думок усіх присутніх, якщо скажу, що слухачі хотіли б цей концерт слухати ще годинами, та також щоб його ще при нагоді було повторено. Кожний в своєму серці бажав ансамблеві „Усмішка" багато успіхів і здоров'я та щасливого повернення в Україну. Щасти Боже!

Д-р Володимир Боднар

У ВАШІНҐТОНІ президент Джордж Буш і провідники Европейської спільноти не зуміли полагодити ряду питань щодо світових переговорів в справі зменшення правил всесвітньої торгівлі. Спостерігачі твердять, що це зменшує можливість заключити всесвітній договір в цьому році. Навіть намагання в останніх хвилинах дійти до компромісу у не надто спірному питанні не увінчалися успіхом. Все, на що зпромоглися світові провідники це ще раз підкреслити бажання дальших переговорів в майбутньому. До таких самих зобов'язань договорився також президент Дж. Буш з окремими головами держав, а також з провідниками „великої сімки".

УЧАСНИКИ ВРОЧИСТОГО відзначення в Пйонґянґу 80-річчя комуністичного диктатора Північної Кореї Кім Ір Сена підписали спільну декларацію, в якій, всупереч реальній дійсності, запевнюється, що ідеї соціялізму „продовжують жити" і от-от мають перемогти. Під декларацією стоять підписи керівників Російської комуністичної робітничої партії, Компартії ЗСА, представників комуністів Банґлядешу, Йорданії, Індії, Африки і Південної Америки.